

แนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21

Guidelines for the Development of a Graduate Teacher Production Model
Chiang Rai Rajabhat University in the Twenty-first Century

ไพโรภ รัตนชูวงศ์¹, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว², พูนชัย ยาวีราช³
สุวดี อุปปินใจ⁴ และ ประเวศ เวชชะ⁵

Pairop Rattanachuwong¹, Somkiet Tunkaew², Phoonchai Yawirach³

Suwadee Uppinjai⁴, and Prawet Wetcha⁵

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Email: em_pairop_r@crju.ac.th

Received August 2, 2023; Revised September 25, 2023; Accepted September 30, 2023

Abstract

The objectives of this research are to: 1) analyze the characteristics and desired competencies of Chiang Rai Rajabhat University teacher graduates in the 21st century; 2) analyze the conditions for producing teacher graduates at Chiang Rai Rajabhat University; and 3) present guidelines for developing a teaching model to produce teacher graduates at Chiang Rai Rajabhat University in the 21st century. It is a mixed research method, using in-depth interviews with 6 people, questioning a sample group of 360 school administrators and teachers, and group discussions with 7 people. The results found that 1) the desired characteristics and competencies of teacher graduates must be those who have a good attitude towards the teaching profession. The determination to become a teacher contains appropriate competencies for being a teacher in the 21st century and opinions about desirable characteristics and competencies. Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it is found that the aspect of self-reform is consistent and has the highest average, and the aspect of viewing the world holistically has the lowest average. 2) The situation for producing graduates is no different from other teacher production institutions that produce according to the policy of the authorized unit. It is necessary to be outstanding in both the

production process and quality development, and 3) Guidelines for developing a model for producing graduate teachers contain a 5-step process: Step 1: Objectives of teacher production Step 2. Competencies and required characteristics Step 3: Selection process Step 4: The development process Step 5: Inspection, monitoring, and evaluation.

Keywords: development guidelines; teacher graduate production model; Qualification; Competency

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21 2) วิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21 โดยเป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 6 คน การสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู 360 คน และการสนทนากลุ่ม 7 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู ต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อที่จะเป็นครู มีสมรรถนะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิรูปตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการมองโลกแบบองค์รวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตไม่แตกต่างจากสถาบันการผลิตครูอื่นที่ผลิตตามนโยบายของหน่วยเหนือ จำเป็นต้องมีความโดดเด่นทั้งกระบวนการผลิตและการพัฒนาคุณภาพ และ 3) แนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายของผลิตครู ขั้นตอนที่ 2 สมรรถนะและคุณลักษณะที่ต้องการ ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการคัดเลือก ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผล

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; รูปแบบการผลิตบัณฑิตครู; คุณลักษณะ; สมรรถนะ

บทนำ

การก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โลกมีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกด้านไม่ว่าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชน ทำให้แต่ละประเทศต้องปรับตัวเปลี่ยนแปลงเพื่อให้มีความเป็นอารยะ สามารถอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน ในยุคปัจจุบันแต่ละประเทศไม่สามารถดำรงอยู่ได้โดยลำพัง จำต้องสร้างความร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกไร้พรมแดน มีการติดต่อสื่อสาร ค้าขายทำธุรกรรมและมีการเดินทางไปมาหากันประดุจเป็นหนึ่งประเทศหนึ่งโลก การติดต่อสื่อสารก็สามารถทำได้ง่าย สะดวกและประหยัดขึ้นมาก เมื่อสังคมโลกเป็นเช่นนี้ ยุคนี้จึงเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ (Big Data) หากประชากรในประเทศใดที่เป็นคนคิดวิเคราะห์เป็น รู้จักแยกแยะเลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเพื่อการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วก็จะนำประเทศไปสู่การได้เปรียบในด้านต่าง ๆ การเตรียมพร้อมที่จะ

รับการเปลี่ยนแปลงได้ต้องเกิดจากคนในประเทศซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด หากประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพได้รับการศึกษาที่ดีก็จะส่งผลให้ประเทศนั้นสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้ากว่าประเทศที่ประชากรมีมาตรฐานการศึกษาต่ำ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพการแข่งขันด้านต่าง ๆ ในเวทีโลกของแต่ละประเทศ การที่แต่ละประเทศจะได้เปรียบผู้อื่นก็คือประเทศที่มีประชากรมีความรู้ มีการศึกษาดี สามารถต่อยอดองค์ความรู้ได้ สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ประเทศได้ ทำให้หลายประเทศต้องกลับมามองที่ระบบการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาเพื่อที่รับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมคุณภาพคนให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็น เพราะเป็นการเตรียมคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ประชากรในประเทศต้องเป็นคนยุคใหม่ คิดเป็นทำเป็น จะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องจัดการศึกษาที่มีคุณลักษณะตามให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง

ระบบการศึกษาในฐานะเป็นกลไกสำคัญในการเตรียมและพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัว และแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลายในสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งสามารถริเริ่มพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติให้พัฒนาและก้าวหน้าไปได้อย่างมีหลักการบนพื้นฐานของความเข้าใจและเหตุผล ความถูกต้อง ความดีงามและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้ที่จะสร้างคนเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมการเปลี่ยนแปลงก็คือ “ครู” ดังนั้นวิชาชีพครูจึงเป็นฟันเฟืองที่สำคัญของระบบการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพของคนในทุกมิติและจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต การพัฒนาระบบการศึกษาจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและส่งเสริมครูให้มีทักษะการสอนที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนเกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (Panich, 2015) ดังนั้นวิธีการสอนของครูจึงต้องเปลี่ยนไป จากการเรียนที่ครูเป็นศูนย์กลาง กลายมาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากการสอน (Teaching) กลายเป็นผู้ชี้แนะหรือเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ครูต้องมีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้แบบให้เหมาะแก่ของผู้เรียนในแต่ละคน รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเชื่อว่าทุกคนมีความเก่งและสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21

จากรายงานการวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “ยุทธศาสตร์และมาตรการการปฏิรูประบบครูศึกษาของประเทศ” (Office of the Education Council, 2011) ซึ่งให้เห็นปัญหาสำคัญในการผลิตบัณฑิตครูหลายประการ ได้แก่ 1) วิชาชีพครูไม่สามารถดึงดูดคนรุ่นใหม่ที่ยึดมั่นและเป็นคนดีมาเรียนครู หรือให้สนใจมาประกอบอาชีพครูได้ อันเนื่องมาจากการปลูกฝังหรือการรับรู้ว่ามีเกียรติ แต่ไม่สามารถสร้างความร่ำรวยได้เนื่องจากเงินเดือนน้อย 2) หลักสูตรและกระบวนการผลิตครูขาดความลุ่มลึก ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่อโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต 3) หลักสูตรของคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ไม่เน้นการปลูกฝังด้าน คุณธรรม จริยธรรมและจิตวิญญาณของความเป็นครูมากนัก จึงทำให้ครูสมัยใหม่ไม่ซึมซับความเป็นครูมากเท่ากับครูในอดีต 4) ขาดสถาบันกลางระดับชาติที่จะทำหน้าที่เสริมสร้างเอกภาพด้านนโยบาย คุณภาพและมาตรฐานการผลิต การใช้และการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งระบบอย่างต่อเนื่องรวมทั้งการส่งเสริมให้สถาบันผลิตครูมีความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิต การใช้และพัฒนาครู คณาจารย์และ

บุคลากรทางการศึกษาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Prachyapruit (2017) ที่กล่าวว่าการผลิตครูในปัจจุบันยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น นโยบายการผลิตครูที่ขาดความต่อเนื่อง การผลิตครูที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ขาดการบ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูและพัฒนาทักษะการสอน หลักสูตรมีรายวิชาเกี่ยวกับการสอนความรู้เนื้อหาน้อย ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่มีคุณภาพ เป็นต้น วงการศึกษาไทยจำเป็นต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและการผลิตครูให้เหมาะสมกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถาบันผลิตครูส่วนใหญ่ยังยึดติดการผลิตครูแบบการศึกษาในยุคดั้งเดิม ไม่ปรับตัวสำหรับการจัดการสำหรับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ Thanormchayathawat et al. (2019) ที่กล่าวว่าสิ่งที่ท้าทายในการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต้องพัฒนาทั้งระบบเพื่อผู้เรียนได้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเตรียมพร้อมที่จะท้าทายจากกระแสโลก ปัจจัยที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายคือคุณภาพของคนในปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการโดยเฉพะอย่างยิ่งการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ

ด้านนโยบายรัฐบาล ได้ตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ทางศึกษามานาน โดยเฉพาะปัญหาการผลิตครูและคุณภาพของครู โดยได้พยายามแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) หมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรการศึกษา มาตรา 52 ที่กล่าวว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง อีกทั้งมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่เป็นกรอบกำหนดในการผลิตและพัฒนาคุณภาพครู เช่น พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กรอบมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา และสมรรถนะหลัก (Competency) ของครูไทย มีการเพิ่มระยะเวลาการเรียนจากหลักสูตร 4 ปี มาเป็น 5 ปี เพื่อให้การเรียนการสอนและปลูกค่านิยมความเป็นครูมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น และเพิ่งปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นหลักสูตร 4 ปี เมื่อปีการศึกษา 2562 อีกครั้งหนึ่งแต่ดูเหมือนว่าคุณภาพของครูไทยยังไม่สอดคล้องทันสมัยต่อการเข้าสู่ในศตวรรษที่ 21 (Office of the Education Council, 2011)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นสถาบันหนึ่งที่ผลิตครูมาตั้งแต่เป็นวิทยาลัยครูเชียงราย การผลิตครูของมหาวิทยาลัยก็ยึดกรอบของกฎหมายต่างๆ มาเป็นแนวทางการผลิตครูเพื่อให้มีสอดคล้องและเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้เข้าสู่ความเป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายได้ผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมและท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลากว่า 48 ปี แต่ด้วยสถานการณ์โลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การผลิตครูที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในวันนี้อาจจะไม่เหมาะต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำเป็นต้องปฏิรูปการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณลักษณะโดดเด่น มีความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นคณะครุศาสตร์ ในฐานะที่เป็นคณะหลักในการผลิตครู อีกทั้งเป็นพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ที่ทรงต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยทรงมอบพระราโชบายการการพัฒนาและการผลิตครูเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทางมหาวิทยาลัยได้สนองพระบรมราโชบายดังกล่าว โดยมีการปฏิรูปการผลิตบัณฑิตครู หาแนวทางการพัฒนาการผลิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกไปรับใช้สังคมเป็นกำลังหลักในการยกระดับการศึกษาไทย และพัฒนาประเทศชาติ และสนองพระราชประสงค์รัชกาลที่ 10 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบัน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21 โดยแยกหัวข้อการศึกษา ดังนี้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21, คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21, สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 และรูปแบบและกระบวนการผลิตครูในประเทศไทย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดเชียงราย จำนวน 360 คน ในการสอบถาม และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ คณาจารย์สังกัดคณะ ครุศาสตร์ ตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตครู ผู้ใช้บัณฑิตครู จำนวน 6 คน และ 7 คน ในการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มตามลำดับ

ขอบเขตพื้นที่วิจัย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2565

ทบทวนวรรณกรรม

ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21

Panich (2010), Rattanachuwong et al. (2016), and Thanormchayathawat et al. (2019) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 2) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 4) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 และ 5) ทักษะการเรียนรู้ของคนในศตวรรษที่ 21 ด้าน UNESCO (1999) ได้แบ่งทักษะการเรียนรู้ของคนในศตวรรษที่ 21 ต้องมี 3R x 7C ประกอบด้วย 3R ได้แก่ อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และ 7C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม, ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์, ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ, ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ, ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 มีหลากหลายทักษะที่เป็นองค์ประกอบเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมโลกที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้ทักษะที่สำคัญได้แก่จะต้องมีทักษะการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ทักษะอาชีพ ทักษะการปรับตัว ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ ต่างๆ

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

Rattanachuwong et al. (2016) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ ครูต้องรู้จักจริงในเรื่องที่สอน เป็นนักออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความสนใจเสาะแสวงหาความรู้กระตือรือร้นที่อยากเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรอบรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถเชื่อมโยงสภาพท้องถิ่นเข้ากับมาตรฐานสากลในลักษณะสหวิทยาการ มีความรู้ความสามารถในวิธีการแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับ Kliewkamoltat, Phusri and Duangchatom (2019) ที่สรุปว่า คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 2) มีทักษะในการสอน 3) ความรักศรัทธาที่จะเป็นครู 4) บุคลิกภาพดีเป็นแบบอย่างที่ดี 5) การเป็นนักประเมินที่ดี 6) ใช้เทคโนโลยีได้หลากหลาย 7) มีทักษะการสื่อสาร และ 8) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพครูให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Siphai (2019) ที่สรุปคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ครูต้องมีการพัฒนาพัฒนาผู้เรียนและกับชุมชนได้

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีทั้งคุณลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่น เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาการ มีความรู้ที่หลากหลายศาสตร์และคุณลักษณะภายใน อันได้แก่ การมีคุณธรรม จริยธรรม ความเมตตา มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะการสื่อสารที่ดี

สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

Falsario, Muyong and Nuevaespana (2014) กล่าวว่า สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องประกอบไปด้วย 1) มีสมรรถนะด้านจัดการเรียนรู้ 2) มีสมรรถนะด้านมาตรฐานการสอน 3) มีสมรรถนะด้านการประเมินผล 4) มีสมรรถนะด้าน 5) มีสมรรถนะการพัฒนาทางวิชาชีพ 6) มีสมรรถนะด้านการสร้างสภาพแวดล้อมทางการ สอดคล้องกับ SEAMEO INNOTECH (2010), and Prachakul and Kulophas (2021) ที่กล่าวว่า นอกจากครูจะมีสมรรถนะในการสอนแล้วสิ่งสำคัญครูต้องมีการสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2010) ได้กำหนดสมรรถนะครู มุ่งองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะส่วนบุคคล แบ่งสมรรถนะไว้ 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน โดยสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 1) การออกแบบการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน

สรุปได้ว่า สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีสมรรถนะส่วนบุคคล อันเป็นสมรรถนะที่จะสามารถทำงานได้ดี เช่น สมรรถนะในการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการปรับตัวด้านต่างๆ และสมรรถนะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น สมรรถนะการจัดการจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การวิเคราะห์นักเรียน เป็นต้น

รูปแบบและกระบวนการผลิตครูในประเทศไทย

รูปแบบและกระบวนการผลิตครูในประเทศไทยในขณะนี้ จะกล่าวถึงรูปแบบ และกระบวนการผลิตครูที่มีลักษณะจำเพาะนอกเหนือจากการผลิตครูในรูปแบบปกติ มีดังนี้

1) โครงการผลิตครูในระบบเปิด

สถาบันการผลิตครูทุกแห่ง โดยมากมีการผลิตครูในระบบเปิด ทั้งนี้เพื่อให้คนที่ตั้งใจจะมาเป็นครูได้เข้ามาศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยตรง อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ในหมวดที่ 7 ได้กำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้น จึงมีการกำหนดให้คุรุสภาทำหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแลวิชาชีพครู และออกไปประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา นับแต่มีพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ไม่ได้เปิดช่องสำหรับคนที่ไม่จบการศึกษาในศาสตร์อื่นแบบสิ้นเชิง ทั้งนี้คนที่ไม่จบสายครูมาจะต้องเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมให้วิชาชีพครูได้ในภายหลัง ถึงจะมีสิทธิ์ในการขอรับใบประกอบวิชาชีพครูได้

2) โครงการในรูปแบบอื่น

Phethchuai, Polsaram and Pitiyanuwat (2017) ได้สรุปโครงการผลิตครูในโครงการต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ที่มีความพยายามจะดึงคนเก่งคนดีเข้ามาสู่วิชาชีพครู ดังนี้ 1) โครงการฝึกหัดครูชนบท 2) โครงการเพชรในตม 3) โครงการครูทายาทระดับชั้นพื้นฐาน 4) โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษา (สถาบันราชภัฏ) 5) โครงการครูทายาทชายแดน 6) โครงการเร่งรัดและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ (รพค.) 7) โครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) 8) โครงการครูพันธุ์ใหม่ 9) โครงการครูมืออาชีพ 10) โครงการผลิตครูคืนถิ่น และ 11) โครงการผลิตครูรักษ์ถิ่น โดยความร่วมมือกัน ทั้ง 6 ภาครี ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, คุรุสภา, กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม, กระทรวงศึกษาธิการ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (Equitable Education Fund, 2022)

สรุป รูปแบบและกระบวนการผลิตครูในประเทศไทยนั้น นอกจากผลิตในระบบเปิด ซึ่งเป็นระบบทั่วไปที่ให้ออกาสทุกคนได้เข้ามาศึกษาต่อในวิชาชีพครู และยังมีรูปแบบการผลิตครูที่มีความมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป แม้ว่ารูปแบบกระบวนการผลิตจะแตกต่างกันออกไป แต่จุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน คือ ต้องการคนเก่ง คนดี คนที่มีเจตคติที่ดีเข้าสู่วิชาชีพครูเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำตามวัตถุประสงค์ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงรายในศตวรรษที่ 21 ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้แทนจากคุรุสภา จำนวน 1 คน ผู้แทนจากคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ผู้แทนครูจำนวน 1 คน ผู้แทนคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (content analysis)

การนำเสนอผลการศึกษารวบรวม นำเสนอเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 5,348 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 360 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) ใช้การโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดหลักการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามครอบคลุมตามประเด็นที่ต้องการศึกษา 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และความชัดเจนในการสื่อความหมาย 4) นำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์ตลอดจนความถูกต้องในการใช้ภาษาโดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ถือว่าข้อความนั้นใช้ได้ 5) นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 6) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่า 0.9 และ 7) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง จากนั้นจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายพร้อมส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปยังคณาจารย์นักศึกษาคณะครุศาสตร์ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย นำเสนอข้อมูลในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) สภาพการณ์ผลิตบัณฑิตครู

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อหาสภาพการณ์ผลิตบัณฑิตครู

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตครู เป็นคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตครู และผู้ใช้บัณฑิตครู จำนวน 6 คน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยการเลือกแบบเจาะจงเป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์
การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (content analysis)
การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย นำเสนอเป็นความเรียง

วัตถุประสงค์ข้อ 3 นำเสนอทิศทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนการร่าง ตรวจสอบ และยืนยันทิศทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงรายในศตวรรษที่ 21 ใช้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลในวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ผู้วิจัยได้เตรียมการร่างทิศ
ทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21 โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
จำนวน 1 คน คณบดีคณะครุศาสตร์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารระดับคณะ จำนวน 1 คน และคณาจารย์ในคณะ
ครุศาสตร์ จำนวน 2 คน รวมเป็น 6 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อตรวจสอบแนวทาง
การพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (content analysis) ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบ
สาระสำคัญของทิศทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย นำเสนอเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 จัดการสนทนากลุ่ม (focus group) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสนทนากลุ่ม
ได้แก่ ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารระดับคณะจำนวน 1 คน คณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จำนวน
3 คน ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูในระดับชั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
รวมทั้งหมด 7 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิต
บัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (content analysis)

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย นำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ในศตวรรษที่ 21

1.1 ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่าบัณฑิตครูจะต้องมีคุณลักษณะและสมรรถนะ ดังต่อไปนี้ 1) ต้องมีทัศนคติ
ที่ดีต่อวิชาชีพครูเป็นอันดับแรก เพราะหากมีทัศนคติที่ดีแล้วกระบวนการในการปลูกทางวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม
ความเป็นครูเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังได้ ต้องรักในวิชาชีพครู เพราะวิชาชีพครูถือเป็นวิชาชีพที่เกียรติแต่แฝงไว้ซึ่งภาระ
ความรับผิดชอบมากมาย เป็นอาชีพที่ไม่สามารถสร้างความร่ำรวยให้กับผู้ที่เป็นครูได้ 2) ต้องทำงานด้วยความรักใน
อาชีพ ชอบสอนและถ่ายทอดสิ่งต่างๆ รักเด็ก เข้าใจผู้เรียน 3) ต้องมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเป็นครู หากไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ
แล้ว แม้ว่าจะจบไปเป็นครูก็อาจจะไม่มีความสุขในวิชาชีพ 4) ต้องเป็นคนที่มีความคุณธรรม จริยธรรมที่ดี วิชาชีพครูต้องยึด

หลักการเป็นคนดีเป็นอันดับแรกเพราะจะต้องเป็นต้นแบบและครองตนให้ประพฤติดีอยู่ตลอดเวลา 5) ต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับคนได้ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดี รู้จักปรับตัว ด้านสมรรถนะ ต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 โดยมีสมรรถนะทั้งด้านวิชาชีพและสมรรถนะส่วนบุคคล ได้แก่ สมรรถนะด้านการเรียนการสอน มีความรู้แตกฉานในศาสตร์ที่สอน มีความรู้ในสหวิทยาการ มีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียน ส่วนสมรรถนะส่วนบุคคล ต้องเป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดเวลา มีสามารถปรับตัวให้เป็นบุคคลพหุวัฒนธรรม มีความสามารถ ใช้เทคโนโลยี คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น

1.2 ผลจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครูมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21 โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

(n=360)

คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ ของบัณฑิตครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องเรียนเป็นศูนย์กลาง	4.06	0.26	มาก	9
2. ความคิดความอ่านเรียนรู้คือผู้ผลิตความรู้ด้วยตนเอง	4.06	0.36	มาก	8
3. การบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่มีมาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่	4.09	0.25	มาก	3
4. การเป็นแบบอย่างทางสังคม มีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม	4.08	0.28	มาก	5
5. การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง	4.08	0.39	มาก	6
6. การส่งเสริมการเรียนรู้ตามวัย และเต็มตามศักยภาพ	4.08	0.25	มาก	4
7. การมีวิสัยทัศน์และตักผลึกทางความคิด	4.07	0.31	มาก	7
8. ความฉลาดรู้ในการใช้เทคโนโลยี	4.09	0.30	มาก	2
9. การมองโลกแบบองค์รวม	4.02	0.29	มาก	10
10. การปฏิรูปตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.29	มาก	1
รวม	4.07	0.27	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครูในศตวรรษที่ 21 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิรูปตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.29 รองลงมา ด้านความฉลาดรู้ในการใช้เทคโนโลยี และด้านการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่มีมาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่

มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.30 ตามลำดับ และด้านการมองโลกแบบของครวมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ $\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.29

2. ผลวิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบัน พบว่ารูปแบบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ไม่มีความแตกต่างจากสถาบันการผลิตครูอื่น คือ ผลิตในรูปแบบเปิดแ และผลิตครูจากโครงการต่างๆ โดยมหาวิทยาลัย ได้เป็นหน่วยการผลิตจากนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบอัตรากำลังครู เช่น โครงการครูคืนถิ่น โครงการครูรักษ์ถิ่น ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ควรจะมีรูปแบบการผลิตครูที่แตกต่างออกไปจากสถาบันการผลิตครูอื่นอันเนื่องมาจากพื้นที่จังหวัดเชียงราย เป็นชายแดน หรือเป็นพื้นที่พิเศษ ความต้องการคนในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อกลับไปเป็นครูในถิ่นฐานของตนเองมีมากกว่าที่จะเอาคนนอกพื้นที่ไปสอน อันเนื่องมาจากอุปสรรคของการสื่อสาร แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยไม่สามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ ดังนั้น ควรมีความจำเป็นในการผลิตครูในลักษณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น แต่ต้องให้หน่วยงานต้นสังกัดให้ความเห็นชอบเพิ่มอัตราร่วมในการผลิตครูในพื้นที่พิเศษดังกล่าว โดยต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก สรรหา บรรจุและแต่งตั้ง

3. ผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21 มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายของผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ต้องมีจุดมุ่งหมายของผลิตบัณฑิตครูที่ชัดเจนว่า จะมีทิศทางการผลิตไปในทางใด ทั้งนี้ อาจแบ่งกลุ่มบัณฑิตครูออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มบัณฑิตครูทั่วไป ที่ต้องการสอบบรรจุรับราชการครูที่มีสัดส่วนมาก และกลุ่มลำดับถัดมาเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษ ได้แก่ กลุ่มครูรักษ์ถิ่นหรือกลุ่มครูในเขตพิเศษต่าง ๆ เช่น ครูจากกลุ่มชาติพันธุ์ ครูจากพื้นที่สูง ครูจากเขตพื้นที่ชายแดน โดยจะต้องมีการวางแผนการผลิตเชิงปริมาณที่มีความเหมาะสม นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยควรเปิดสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดและบริบทการศึกษาไทย คือ สาขาวิชาการประถมศึกษา และดนตรีศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 คุณลักษณะและสมรรถนะที่ต้องการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ต้องสร้างบัณฑิตครูที่มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ คือ ต้องเป็นบัณฑิตที่มีความอดทน หนักเอาเบาสู้ มีจิตอาสา สามารถปรับตัวได้ทุกพหุวัฒนธรรม ทุกสถานการณ์ เนื่องมาจากบัณฑิตส่วนใหญ่จะต้องไปบรรจุในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูง ส่วนมากเป็นชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์หรือในเขตชายแดน ดังนั้น คุณลักษณะสมรรถนะของบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงจำเป็นต้องมีความแตกต่างจากสถาบันการผลิตครูอื่น แต่บัณฑิตครูจะต้องมีคุณลักษณะและสมรรถนะที่มีความรู้ในศตวรรษที่ 21 รู้เท่าทันกับโลก หรืออาจกล่าวได้ว่ามีความทันสมัยแบบคนรุ่นใหม่ และมีความเพียรพยายาม มีความทรหด อดทนแบบคนรุ่นเก่า

ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการคัดเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ต้องมีกระบวนการคัดเลือกหลายตามจุดมุ่งหมายของผลิตบัณฑิตครู นั่นคือกระบวนการคัดเลือกแบบทั่วไปที่มหาวิทยาลัยคัดเลือกเองจากกระบวนการสอบคัดเลือก หรือการยื่นประวัติและผลงาน (Portfolio) และช่องทางพิเศษสำหรับนักศึกษาโครงการต่างๆ โดยเฉพาะโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับโครงการครูรักษ์ถิ่น ซึ่งโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนเด็กด้อยโอกาสหรือคนพื้นถิ่น ได้เข้ามาเรียนครูและกลับไปสอนในภูมิลำเนาของตนเอง การคัดเลือกดังกล่าวอาจให้หน่วยงานในท้องถิ่นทำการคัดเลือกเด็กที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น อีก

ช่องทางหนึ่ง คือ การประชาสัมพันธ์เชิงรุกไปยังสถานศึกษาเพื่อค้นหาเด็กที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีความต้องการที่จะเรียนครู หากเป็นเด็กด้อยโอกาสมหาวิทยาลัยต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านค่าใช้จ่าย และมหาวิทยาลัยควรมีระบบทดลองเรียนในระดับมัธยมตอนปลายแล้วหากมีความสนใจเรียนต่อในคณะครุศาสตร์ก็สามารถเทียบโอนหน่วยกิต ดังกล่าวได้

ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนา ในกระบวนการพัฒนา มหาวิทยาลัยต้องมีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถในทางวิชาการและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครูควบคู่กันไป โดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในทุกรายวิชา ไม่ควรแยกออกมาเป็นวิชาเดี่ยวเหมือนปัจจุบัน อีกทั้งมหาวิทยาลัยต้องมีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นครูและกิจกรรรมจิตอาสาอย่างเข้มข้น ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังความเป็นครูและจิตสาธารณะแก่บัณฑิตครู วิธีการเรียนการสอนต้องไม่เป็นการแข่งขัน ไม่เน้นคะแนนทางวิชาการแบบสุดขั้ว ควรเน้นการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ไม่เน้นเนื้อหาในห้องเรียนมากเกินไป ควรเน้นการแสวงหาความรู้นอกห้องเรียน โดยมีอาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่กำกับดูแล หากมีห้องปฏิบัติการสอนที่มีการจำลองห้องเรียนให้นักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติการสอนก็จะเป็นการสร้างทักษะให้กับนักศึกษาเป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผล หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยต้องมีกระบวนการการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตครูจากผู้ใช้บัณฑิต อีกทั้งมีการเก็บรวบรวมสถิติการดำเนินงานทำของบัณฑิตหรืออัตราการสอบบรรจุข้าราชการครูได้ในแต่ละครั้ง ทั้งนี้การตรวจสอบติดตามทั้งด้านคุณภาพและปริมาณจะสามารถทำให้มหาวิทยาลัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการผลิตครูได้ต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. ผลวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในศตวรรษที่ 21 พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดของการเข้าสู่วิชาชีพครู คือ ต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพราะการที่จะประกอบอาชีพใดก็ตาม หากมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพก็จะเป็นสิ่งสนับสนุนสำคัญทำให้ผู้นั้นประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และนอกจากจะสร้างความเจริญให้กับตนเองแล้วครูจะไปหล่อหลอมผู้เรียนให้มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หากได้ครูดี สอดคล้องกับ Vongsrangsap et al. (2014) ที่กล่าวว่าอาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเยาวชนเป็นวิชาชีพที่ให้บริการทางด้านการศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ มีหน้าที่ให้การศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน นอกจากเจตคติต่อวิชาชีพแล้ว บัณฑิตครูต้องมีคุณลักษณะส่วนตัวที่มีความเหมาะสมกับการเป็นครู อันได้แก่ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น เป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดเวลา มีความรักความเมตตาต่อศิษย์ สิ่งเหล่านี้อาจรวมเรียกว่าจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู สอดคล้องกับ Khotawee (2014) ได้กล่าวว่า จิตวิญญาณความเป็นครูคือการเป็นครูด้วยใจรัก มีความเมตตาต่อศิษย์ มีความอดทน มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นผู้ที่มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครู บัณฑิตครูต้องมีสมรรถนะเรื่องการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการ

สอนในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีความรู้แตกฉานในศาสตร์ที่สอน มีความรู้ในสหวิทยาการ มีความรู้แบบองค์รวม มีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียน มีความฉลาดรู้ในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ Udomphol et al. (2020) ที่ได้สรุปสมรรถนะทางวิชาชีพครูไว้ว่าครูต้องมีคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีคุณลักษณะที่เฉพาะและจำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพครู มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประเด็นสำคัญอีกประการ คือมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย ต้องสร้างบัณฑิตครูที่มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2. ผลวิเคราะห์สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในปัจจุบัน พบว่า รูปแบบการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไม่มีความแตกต่างจากสถาบันการผลิตครูอื่น คือเป็นแบบระบบเปิดโดยการควบคุมของหน่วยงานที่กำกับดูแลวิชาชีพครู คือคุรุสภา และหน่วยงานต้นสังกัด คือกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม สอดคล้องกับ Khlaisang et al. (2022) ที่กล่าวว่า การผลิตครูควรเป็นไปในลักษณะระบบเปิดที่มหาวิทยาลัยสามารถรับได้ แต่ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นครูยุคใหม่ใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การออกแบบชีวิตสำหรับผู้เรียน 2) การเปลี่ยนผู้เรียนเป็นนักวัด และ 3) การสร้างครูยุคใหม่ใหม่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นควรผลิตบัณฑิตครูที่มีความพอดีในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อตอบสนองในบริบทพื้นที่ของมหาวิทยาลัย เช่น การผลิตครูเอกประถมศึกษาที่มีความต้องการในเชิงพื้นที่

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายของผลิตครู ขั้นตอนที่ 2 สมรรถนะและคุณลักษณะที่ต้องการ ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการคัดเลือก ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผล แนวทางที่นำเสนอเป็นรูปแบบของกระบวนการในการวางแผน การพัฒนา การตรวจสอบติดตาม การประเมินผลและการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาแนวทางการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีแนวคิดสอดคล้องกับ Silaprapa (2017) ที่ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ต้องพิจารณาเรื่องกระบวนการนำเข้าคือตัวนักศึกษา กระบวนการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา และผลผลิตของกระบวนการ คือคุณภาพของบัณฑิตครู อีกทั้งยังให้รายละเอียดในกระบวนการพัฒนาว่า จะต้อง มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) จัดทำสารสนเทศจากผลสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ 2) จัดทำแผนและแผนพัฒนาครู 3) ดำเนินตามแผนพัฒนาที่กำหนด และ 4) กำกับติดตามผลการพัฒนา

สรุปผล

1. คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครูต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อที่จะเป็นครู มีสมรรถนะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นครูในศตวรรษที่ 21

2. สภาพการณ์การผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่อยู่ในสภาพที่ไม่แตกต่างจากสถาบันการผลิตครูอื่นที่มีลักษณะการผลิตในเชิงปริมาณที่มากเกินไป และผลิตตามนโยบายของหน่วยเหนือ จำเป็นต้องมีกระบวนการที่โดดเด่นทั้งกระบวนการผลิตและการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตครู

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายของผลิตครู ขั้นตอนที่ 2 สมรรถนะและคุณลักษณะที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการคัดเลือก ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. กระบวนการแรกในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในวิชาที่ครูต้องคำนึงถึงทัศนคติและความมุ่งมั่นของผู้เรียน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องมีกระบวนการที่ทำให้เชื่อมั่นว่าจะได้คนที่มีคุณลักษณะดังกล่าว อีกทั้งหากได้คนเก่งเข้ามาในกระบวนการคัดเลือกก็จะเป็นสิ่งที่เสริมกันทำให้บัณฑิตครูมีคุณภาพมากขึ้น

2. จุดมุ่งหมายของการผลิตบัณฑิตครู นอกจากจะผลิตในระบบเปิดแล้ว มหาวิทยาลัยควรเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลิตบัณฑิตเพื่อกลับไปพัฒนาท้องถิ่นของบัณฑิต นอกเหนือจากโครงการครุรักษ์ถิ่นที่เป็นนโยบายมาจากส่วนกลาง เช่นโครงการผลิตบัณฑิตกลุ่มชาติพันธุ์ หรือบัณฑิตชายขอบ และสาขาที่ความต้องการ เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ได้แก่ สาขาการประถมศึกษา

3. การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต นอกจากจะพิจารณาด้านคุณภาพเพื่อการแข่งขันแล้ว มหาวิทยาลัยควรเพิ่มในด้านคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นครูเข้าไปอย่างเข้มข้น ซึ่งผลสะท้อนจากผู้ใช้บัณฑิตพบว่าอยากให้มหาวิทยาลัยเพิ่มเติมในส่วนนี้เนื่องจากความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการผลิตครูที่สามารถปฏิบัติจริงได้ในบริบทของมหาวิทยาลัยที่มีความแตกต่างจากสถาบันการผลิตครู ที่มีรูปแบบการผลิตที่คล้ายกัน โดยมหาวิทยาลัยมีอำนาจส่วนหนึ่งในการสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการผลิตครูในรูปแบบเฉพาะบริบทพื้นที่อย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่แนวทางการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในศตวรรษที่ 21

การวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการผลิตบัณฑิตครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการนำเข้า (Input) มีความสำคัญมาก ที่ได้คนที่มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเป็นครู กระบวนการคัดเลือก และการผลิตบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในปัจจุบันยังไม่ตอบสนองต่อความเป็นไปของบริบทพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการใช้บัณฑิตครูในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ดังนั้นต้องกลับไปดูที่กระบวนการแรก คือ ความมุ่งหมายของการผลิต โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ต้องมีการแบ่งการผลิตบัณฑิตครูเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มบัณฑิตทั่วไป และกลุ่มบัณฑิตสำหรับเขตพื้นที่พิเศษ และควรเพิ่มสาขาวิชาที่เป็นต้องการของตลาดและบริบทของการศึกษาไทย เช่น สาขาประถมศึกษา และสาขาการสอนดนตรี ต่อมาเป็นกระบวนการพัฒนา (process) กระบวนการนี้แม้ว่านักศึกษาจะเข้ามาด้วยจุดมุ่งหมายใด วัตถุประสงค์ใด กระบวนการพัฒนาก็ย่อมมีความเข้มข้นในเรื่องของการสร้างองค์ความรู้ และสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูในระดับที่เท่ากัน กระบวนการสุดท้าย คือ ผลผลิต (output) ย่อมเป็นผลพวงของกระบวนการนำเข้า (input) และกระบวนการพัฒนา (process) ทั้งนี้ ผลผลิตย่อมหมายถึง คุณภาพของบัณฑิตครูนั่นเอง

References

- Equitable Education Fund (EEF). (2022, May 9). *Kru Rak Tin Project (Homegrown Teacher Scholarship Program)*. <https://www.eef.or.th/fund/teachereef/>.
- Falsario, H.N., Muyong, R.F., & Nuevaespana, J.S. (2014). *Classroom Climate and Academic Performance of Education Students*. In Presented at the *DLSU Research Congress 2014*, (pp.1-7). De La Salle University, Manila, Philippines. <https://www.dlsu.edu.ph/wp-content/uploads/pdf/conferences/research-congress-proceedings/2014/LLI/LLI-I-003-FT.pdf>
- Khaisang, J., Vanichwatanavorachai, S., Ugsonkid, S., & Koraneekij, P. (2022). A Transformative Approach to Empower Higher Education Instructors: From Research to Policy Recommendations. *Silapakorn Educational Research Journal*, 13(2), 1-20. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/256082>
- Khotawee, S. (2014). *The Development Instructional Model with Contemplative Education Approach to Enhance Teacher Spirituality for Rajabhat University Student Teacher* [Doctoral Dissertation, Naresuan University].
- Kliewkamoltat, T., Phusri, S., & Duangchatom, K. (2019). The Characteristics Development Model for the 21st Century Teacher in Private Schools in Chaiyaphum Province. *Journal of Graduate MCU Khon Kaen Campus*, 6(3), 566-579. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/view/215733>

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Teacher Competency Assessment Manual (Revised version)*. Publisher of the Teachers Council of Thailand.
- Office of the Education Council. (2011). *Strategies and Measures to Reform the National Teacher Education System*. Publisher of the Teachers Council of Thailand.
- Panich, W. (2015). Ways to Create Learning for Students in the 21st Century. *Journal of Educational Innovation and Research, 1*(2), 1–14. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jliwu/article/download/95054/74242/236487>
- Phethchuai, S., Polsaram, P., & Pitiyanuwat, S. (2017). Good Practices of Teacher Preparation Project of Higher Education Institute in Thailand. *Dusit Thani College Journal, 11*(1), 307–320. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/view/135670>
- Prachakul, W., & Kulophas, D. (2021). *A Study of 21st Century Teacher Competencies of Teachers in the Schools Under the Vibhavadi Joint Campus, the Secondary Education Service Area Office 2, Bangkok. An Online Journal of Education: OJED, 16*(2). <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/253311>
- Prachyapruit, A. (2019). Development of Teacher Preparation Model to Serve Education 4.0. *Romphruek Journal, Krirk University, 35*(3), 101–136. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphruekj/article/view/117141>
- Rattanachuwong, R. et al. (2016). *The Model of Teacher Professionalism in the 21st Century*. In International Conference at Manila (2016 May, 14–15).
- SEAMEO INNOTECH. (2010). *Teaching Competency Standards in Southeast Asian Countries Eleven Countries Audit*. SEAMEO INNOTECH.
- Silaprapa, W. (2017). *The Rajabhat Model of Teachers' Professional Development* [Doctoral Dissertation, Siam University].
- Siphai, S. (2019). Study of The Characteristics of Good Teachers in the 21st century in the Northeast of Thailand. *Journal of Education, Mahasarakham University, 13*(2), 246–264. http://edu.msu.ac.th/journal/home/journal_file/601.pdf

- Thanormchayathawat. B., Vanitsuppavong, S., Niemted, W., & Portjanatanti, N. (2019). 21st Century Skills: A Challenge for Student Development. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 3(2), 208–222. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/58038>
- Udomphol, B., Phramaha Sombut Tanapunyo., & Ruangsanka, R. (2020). Development of a Model for Enhancing the Competency of Buddhist Integrative Teacherhood of Students Teachers in Faculty of Education, Rajabhat University. *The Journal Administration Research*, 10(1), 36–55. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jrcd/article/view/240189>
- UNESCO. (1999). *UNESCO Task Force on Education for the Twenty-first Century*. <http://www.unesco.org/delors/>.
- Vongsrangsap, S., Tanomsuk, M., Piromkam, B., Silrungham, S., Thongperm, O., & Thongperm, A. (2014). *Attitude Towards Teaching Profession of Undergraduate Students, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus*. In Proceedings of the 12th KU–KPS Conference (2014 December, 8–9). http://www.edu.kps.ku.ac.th/DBresearch/document/DB_RESEARCH/Research15.pdf